**คำวินิจฉัยของ นายผัน จันทรปาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ**

**ที่ ๘ - ๑๑/๒๕๔๖** **วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๔๖**

**๑. เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท ไทยสตีล กัลวาไนซ์ จำกัด ที่ ๑ และนายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๒) ในคดีหมายเลขดำที่ ๖๔๕๑/๒๕๔๓ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔**

**๒. เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๑ และนางสาววรทาน เอื้อวิไลจิต ที่ ๒) ในคดีหมายเลขดำที่ ๘๗๑๓/๒๕๔๓ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔**

**๓. เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายวีระชัย เอื้อวิไลจิต) ในคดีหมายเลขดำที่ ๘๕๒๖/๒๕๔๓ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔**

**๔. เรื่อง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายพิพัฒน์ พูนศิริ ที่ ๑ และนายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๒) ในคดีหมายเลขดำที่ ๗๕๐๕/๒๕๔๓ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔**

**สรุปข้อเท็จจริงเรื่องที่หนึ่ง**

๑. ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้องบริษัท ไทยสตีล กัลวาไนซ์ จำกัด ที่ ๑ และนายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๓ ความผิดฐาน กู้ยืมเงิน ตั๋วสัญญาใช้เงิน ค้ำประกัน และบังคับจำนอง ขอให้ศาลพิพากษาและบังคับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินกู้ยืมและดอกเบี้ย ซึ่งคำนวณถึงวันฟ้อง รวม ๓ จำนวน คือ (๑) จำนวน ๒,๐๑๔,๘๑๗.๘๑ บาท กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑,๔๑๔,๓๕๕.๖๑ บาท (๒) จำนวน ๒๒,๕๐๗,๘๕๗.๕๔ บาท กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑๕,๘๐๐,๐๐๐ บาท (๓) จำนวน ๗,๑๒๒,๒๔๓.๕๐ บาท กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ทั้งนี้ นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจำเลยทั้งสองจะชำระหนี้ให้โจทก์เสร็จสิ้น หากจำเลยทั้งสองไม่ชำระหนี้หรือชำระหนี้ไม่ครบถ้วน ให้ยึดทรัพย์จำนองที่ดินโฉนดเลขที่ ๑๐๕๔ และ ๑๒๘๐๒ ตำบลบางสมัคร อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พร้อมสิ่งปลูกสร้างออกขายทอดตลาด นำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์ หากได้เงินไม่พอชำระหนี้ให้ยึดทรัพย์อื่นของจำเลยทั้งสองออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระแก่โจทก์จนครบถ้วน

๒. ความเป็นมาโดยสรุป คือ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ กระทรวงการคลังได้มีประกาศเรื่องให้ความเห็นชอบโครงการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร จำกัด (มหาชน) กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ จำกัด (มหาชน) และบริษัทเงินทุนอีก ๑๒ แห่ง ซึ่งรวมถึงบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๔๒ ได้มีการโอนทรัพย์สินและหนี้สินตามประกาศกระทรวงการคลังดังกล่าวข้างต้น ตามลำดับ คือ โอนทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทเงินทุน ๑๒ แห่ง ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ แล้วบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ โอนทรัพย์สินและหนี้สินทั้งหมดให้แก่ธนาคารสหธนาคาร ฯ ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนชื่อเป็นธนาคารไทยธนาคาร ฯ โจทก์ โดยมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ผลของการโอนทำให้ธนาคารไทยธนาคาร ฯ โจทก์ ได้รับมาทั้งทรัพย์สินและหนี้สิน สิทธิและหน้าที่ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ที่มีต่อบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ ในคดีที่จำเลยที่ ๑ ทำสัญญากู้ยืมเงินจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ และนำตั๋วสัญญาใช้เงินมาขายลดให้กับบริษัท ฯ โดยมีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ด้วย

๓. นายวีระชัย เอื้อวิไลจิต จำเลยที่ ๒ ยื่นคำให้การเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๓ บริษัท ไทยสตีล กัลวาไนซ์ จำกัด จำเลยที่ ๑ ยื่นคำให้การเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ และจำเลยทั้งสองยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การ เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๔ สรุปความว่า จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ และต่อสู้ว่า ประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่มีผลบังคับใช้ เพราะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ไม่มีอำนาจเห็นชอบให้โอนกิจการสถาบันการเงินประเภทบริษัทเงินทุนไปให้แก่สถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์ เนื่องจาก (๑) มาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะมาตราดังกล่าวเกิดจากการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ ซึ่งให้เพิ่มความเป็น หมวด ๕ ทวิ การควบกิจการและการโอนกิจการ มาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตรี และมาตรา ๖๗ จัตวา เป็นผลให้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และสิทธิเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ แต่ในพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และ

ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่ได้บัญญัติข้อความว่า "เป็นกฎหมายจำกัดสิทธิดังกล่าว" ไว้ รวมทั้งไม่ได้บัญญัติข้อความว่า พระราชกำหนดดังกล่าวตราขึ้นโดยอาศัยมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ แม้ภายหลังจะมีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ เพิ่มเติมว่า กฎหมายดังกล่าวเป็นกฎหมายจำกัดสิทธิในมาตรา ๓ ก็ตาม ก็ไม่ได้ทำให้กฎหมายที่ขัดรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว กลายเป็นไม่ขัดรัฐธรรมนูญไปได้ และ (๒) มาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และมาตรา ๓๘ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาศัยเป็นอำนาจในการออกประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องให้ความเห็นชอบโครงการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร ฯ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ และบริษัทเงินทุน ๑๒ บริษัท ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ นั้น ปรากฏว่า พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าว ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เพราะ (ก) เป็นกฎหมายที่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เนื่องจากมีจุดมุ่งหมายเพื่อควบและโอนกิจการของสถาบันการเงินต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เท่ากับเป็นการบังคับให้ประชาชนมาใช้บริการของสถาบันการเงินที่เกิดจากการควบรวมกิจการโดยไม่เต็มใจ และ (ข) เป็นกฎหมายที่ไม่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป เนื่องจากมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บังคับกับกรณีการรวมกิจการของสถาบันการเงินที่ประสบปัญหาซบเซาในขณะออกกฎหมายโดยเฉพาะ

๔. จำเลยทั้งสอง ยื่นคำร้องลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๔ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ว่า มีประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ๒ ประเด็นใหญ่ คือ

๔.๑ ประเด็นที่หนึ่ง การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่

และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นบทบัญญัติที่ขัดรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๔.๒ ประเด็นที่สอง พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่เพิ่มมาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตรี และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่เพิ่มมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตรี มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ เป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ หรือไม่

จำเลยทั้งสองเห็นว่า กฎหมายและบทบัญญัติแห่งกฎหมายตามประเด็นดังกล่าว เป็นกฎหมายและบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ต้องใช้บังคับกับคดีนี้ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว เป็นกรณีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประกอบมาตรา ๖ จึงขอให้ศาลรอการพิจารณาคดีและส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า กฎหมาย บทบัญญัติแห่งกฎหมายและการตรากฎหมายดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่

๕. โจทก์ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๔๔ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้คัดค้านการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในข้อกฎหมาย ดังนี้

๕.๑ ประเด็นว่า ประกาศกระทรวงการคลังไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ มิได้บัญญัติว่า เป็นกฎหมายจำกัดสิทธิเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ แม้ต่อมาภายหลังจะมีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ บัญญัติข้อความดังกล่าวไว้แล้วก็ตาม ก็ย่อมขัดต่อรัฐธรรมนูญนั้น เห็นว่า ไม่ถือเป็นการจำกัด หรือละเมิดสิทธิในทรัพย์สินหรือเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ และของจำเลยทั้งสอง แต่ประการใด เพราะในการทำหนังสือสัญญาโอนทรัพย์และหนี้สิน ระหว่างบริษัท ฯ กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ และหนังสือสัญญาโอนสินทรัพย์และหนี้สิน ระหว่างบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ กับธนาคารสหธนาคาร ฯ เกิดจากการออกประกาศของกระทรวงการคลัง โดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งกระทำการในฐานะเป็นผู้ควบคุมดูแลสถาบันการเงิน อันชอบด้วยกฎหมาย คือเป็นไปตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ และพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ อีกทั้งการทำสัญญาโอนสินทรัพย์และหนี้สินดังกล่าว ก็กระทำไปโดยถูกต้องภายในกรอบของกฎหมายแล้ว ข้อโต้แย้งของจำเลยทั้งสองที่ว่า การควบและโอนกิจการ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ จึงรับฟังไม่ได้

๕.๒ ประเด็นว่า การโอนกิจการและหนี้สินของ “สถาบันการเงินประเภทเงินทุน” ไปให้ “สถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์” ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายที่โดยสภาพไม่มีผลบังคับใช้ เพราะขัดต่อหลักกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการโอนสิทธิเรียกร้อง นั้น เห็นว่า จำเลยทั้งสองเข้าใจข้อกฎหมายคลาดเคลื่อน เพราะหนังสือสัญญาโอนสินทรัพย์และหนี้สินที่เกิดจากการควบและโอนกิจการ จัดทำขึ้นและเป็นไปตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ ข้อโต้แย้งของจำเลยทั้งสองที่ว่า กฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงไม่อาจรับฟังได้ และไม่เป็นสาระสำคัญอันควรได้รับการวินิจฉัย

๕.๓ ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า การโอนกิจการและหนี้สินของสถาบันการเงินประเภทเงินทุนไปให้สถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์ โดยสภาพไม่เปิดช่องให้โอนกันได้ นั้น เห็นว่า ข้อโต้แย้งดังกล่าวมิได้แสดงเหตุให้แจ้งชัดว่า สภาพไม่เปิดช่องโดยประการใด ด้วยเหตุผลใด จึงถือว่าเป็นพลความและไม่เป็นสาระสำคัญอันควรได้รับการวินิจฉัย

๕.๔ ข้อโต้แย้งของจำเลยที่ว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เพราะเป็นการกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เนื่องจากการควบและโอนกิจการของสถาบันการเงินดังกล่าวเท่ากับเป็นการบังคับให้ประชาชนใช้บริการของสถาบันการเงินโดยไม่เต็มใจ ทั้งยังเป็นข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน นั้น เห็นว่า การออกพระราชกำหนดดังกล่าวถือเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ เพราะสภาวะกิจการของบริษัทเงินทุนต่าง ๆ ในขณะนั้น ตกอยู่ในฐานะขาดสภาพคล่อง หากปล่อยให้มีการประกอบธุรกรรมต่อไป จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนโดยรวม ดังนั้น ภาระหนี้ของจำเลยทั้งสอง ซึ่งต้องรับผิดต่อเจ้าหนี้ ไม่ว่าจะเป็นบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ หรือธนาคารสหธนาคาร ฯ หรือต่อโจทก์ ก็มิได้มีความแตกต่างกัน การบังคับให้จำเลยทั้งสองปฏิบัติตามสัญญาเงินกู้ บังคับจำนอง จึงไม่ถือเป็นการบังคับให้ต้องใช้บริการของโจทก์โดยไม่เต็มใจ ไม่ถือเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคล ไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิเสรีภาพ ตามที่จำเลยโต้แย้ง และไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน แต่ประการใด

๖. ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ในคราวออกนั่งพิจารณาคดีนี้ เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๔ เห็นว่าประเด็นตามคำร้องของจำเลยทั้งสองยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ จึงให้งดการพิจารณาคดีไว้ก่อน และให้ส่งความเห็นตามคำร้องดังกล่าวและคำคัดค้านของโจทก์ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

๗. สำนักงานศาลยุติธรรมมีหนังสือ ลงวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๔ ส่งข้อโต้แย้งของจำเลยในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๖๔๕๑/๒๕๔๓ ของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ในประเด็นดังนี้

๗.๑ ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตรี และมาตรา ๖๗ จัตวา แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่

๗.๒ ประเด็นที่สอง พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่เพิ่มมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตรี มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

**สรุปข้อเท็จจริงเรื่องที่สอง**

๑. ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้องนายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๑ และนางสาววรทาน เอื้อวิไลจิต ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๓ ความผิดฐานผิดสัญญากู้ยืม และบังคับจำนอง ขอให้ศาลพิพากษาและบังคับจำเลยทั้งสองให้ร่วมกันชำระหนี้แก่โจทก์ เป็นเงิน ๓๐,๑๔๓,๑๘๒.๔๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๒๐,๓๐๖,๖๓๓.๑๘ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น หากจำเลยทั้งสองไม่ชำระหนี้หรือชำระไม่ครบถ้วนให้ยึดทรัพย์จำนอง โฉนดเลขที่ ๔๒๔๐ ตำบลไผ่เขียว อำเภอสว่างอารมณ์ จังหวัดอุทัยธานี ออกขายทอดตลาดเอาเงินมาชำระหนี้ให้โจทก์ หากได้เงินชำระหนี้ไม่ครบให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยที่ ๒ และยึดทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ออกขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้ให้โจทก์จนครบ

๒. ความเป็นมาโดยสรุป เช่นเดียวกับเรื่องที่หนึ่ง คือ กระทรวงการคลังมีประกาศลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ เรื่องให้ความเห็นชอบโครงการรวมกิจการระหว่างธนาคารสหธนาคาร ฯ กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ และบริษัทเงินทุนอีก ๑๒ แห่ง ซึ่งรวมถึงบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ร่วมเสริมกิจ จำกัด (มหาชน) ต่อมาวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๒ มีการโอนสินทรัพย์และหนี้สินตามประกาศกระทรวงการคลังดังกล่าวตามลำดับ คือ โอนสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ๑๒ แห่ง ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ แล้วบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์

กรุงไทยธนกิจ ฯ โอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดให้แก่ธนาคารสหธนาคาร ฯ (ปัจจุบัน คือ ธนาคารไทยธนาคาร ฯ โจทก์) โดยมีผลบังคับตั้งแต่วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ผลของการโอน ทำให้ธนาคารไทยธนาคาร ฯ โจทก์ ได้รับมาทั้งทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิและหน้าที่ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ที่มีต่อบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ ในคดีที่จำเลยที่ ๑ ได้ทำสัญญากู้ยืมเงินจากบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ โดยมีจำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกันการชำระหนี้

๓. จำเลยทั้งสองยื่นคำให้การ เมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๔๓ แล้วยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การ เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๔ ต่อมารวมคำให้การที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้วยื่นต่อศาลอีกครั้ง เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ สรุปความว่า จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธและมีข้อต่อสู้ในประเด็นข้อกฎหมาย เช่นเดียวกับเรื่องที่หนึ่ง

๔. จำเลยทั้งสองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ว่า มีประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญใน ๒ ประเด็นใหญ่ เช่นเดียวกับเรื่องที่หนึ่ง เป็นกรณีที่ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงขอให้ศาลรอการพิจารณาคดี และส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๕. โจทก์ยื่นคำแถลงคัดค้านคำร้องของจำเลยที่ขอให้ส่งข้อโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๔๔ ดังนี้

๕.๑ เมื่อประเทศไทยประสบวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ การเงิน และการคลัง ในปี พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งส่งผลกระทบต่อสถาบันการเงินของประเทศอย่างมาก รัฐบาลได้ออกพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ฯ รวม ๓ ฉบับ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์สามารถควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่น หรือโอนกิจการระหว่างกัน หรือกับสถาบันการเงินอื่นได้ เพื่อเป็นการรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ต่อมา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้มีประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ ซึ่งอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดดังกล่าว ให้โอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุน ๑๒ บริษัท ไปยังบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ และให้โอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ ไปยังธนาคารสหธนาคาร ฯ โดยได้มีการทำสัญญาโอนสินทรัพย์และหนี้สินเป็นไปตามประกาศกระทรวงการคลังดังกล่าวตามลำดับ จนกระทั่งสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุน ๑๒ บริษัท โอนมาเป็นของธนาคารไทยธนาคาร ฯ โจทก์ (ขณะนั้น ใช้ชื่อว่า ธนาคารสหธนาคาร ฯ) ซึ่งรวมถึงสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ร่วมเสริมกิจ ฯ ด้วย

๕.๒ โจทก์เห็นว่า ตามคำร้องของจำเลยที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดทั้งสามฉบับ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ นั้น ไม่อาจรับฟังได้ เพราะมีบทบัญญัติให้การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ และไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๕.๓ ที่จำเลยกล่าวอ้างว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่ให้เพิ่มมาตรา ๓ ทวิ ตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองเสรีภาพของประชาชนเสรีภาพในการประกอบอาชีพและการแข่งขันกันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม นั้น โจทก์เห็นว่า บทบัญญัติทั้งสามมาตราดังกล่าว มิใช่บทบัญญัติเด็ดขาด เนื่องจากมาตรา ๓๕ วรรคสอง มีข้อยกเว้นว่า “เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” มาตรา ๔๘ มีข้อยกเว้นว่า “ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” และมาตรา ๕๐ วรรคสอง มีข้อยกเว้นว่า “เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะ....” ซึ่งเปิดช่องให้ออกกฎหมายบังคับใช้ในภายหลังได้

๕.๔ โจทก์เห็นว่า การที่จะขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ ตามมาตรา ๒๖๔ นั้น ต้องพิจารณาว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญซึ่งต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ เสียก่อน เพราะตามมาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย...ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้” แต่พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑ ไม่มีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะบทบัญญัติของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม ฯ (ฉบับที่ ๔) และ (ฉบับที่ ๕) มาตรา ๓ ก็ได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญนั้นเอง

๕.๕ โจทก์เห็นว่า จำเลยคดีนี้มีเจตนาประวิงคดีให้ล่าช้าโดยอาศัยประโยชน์จากถ้อยคำในมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญ ที่ว่า ถ้าคู่ความโต้แย้งก็ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ซึ่งโจทก์ไม่เห็นพ้องด้วย เพราะการส่งข้อโต้แย้งว่า บทบัญญัติแห่งกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย นั้น จะต้องปรากฏว่า “ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖” เสียก่อน และก็ไม่ปรากฏว่า พระราชกำหนดทั้งสามฉบับดังกล่าว มีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ตามมาตรา ๖ จึงขอให้ศาลยกคำร้องของจำเลย

๖. ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ในคราวออกนั่งพิจารณาคดีนี้ เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๔ เห็นว่า จำเลยทั้งสองโต้แย้งและประสงค์จะให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่ และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ หรือไม่ ประกอบกับยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติกฎหมายนั้น ๆ จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาไว้ชั่วคราว และส่งคำฟ้อง คำให้การ คำร้อง คำคัดค้าน รวมทั้งรายงานกระบวนพิจารณาไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย

๗. สำนักงานศาลยุติธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ส่งข้อโต้แย้งของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ ๘๗๑๓/๒๕๔๓ ของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยในประเด็นดังนี้

๗.๑ ประเด็นที่หนึ่ง การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่

๗.๒ ประเด็นที่สอง บทบัญญัติมาตรา ๖๗ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

๗.๓ ประเด็นที่สาม พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ หรือไม่

**สรุปข้อเท็จจริงเรื่องที่สาม**

๑. ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้องนายวีระชัย เอื้อวิไลจิต เป็นจำเลย ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๓ ความผิดฐานผิดสัญญากู้ยืมและบังคับจำนอง

ขอให้ศาลพิพากษาและบังคับจำเลยให้ชำระหนี้แก่โจทก์ เป็นเงิน ๒,๙๘๕,๐๕๕.๕๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑,๕๕๘,๘๐๕.๒๖ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระหนี้ให้โจทก์เสร็จสิ้น หากจำเลยไม่ชำระหนี้หรือชำระไม่ครบ ให้ยึดทรัพย์จำนอง โฉนดเลขที่ ๕๖๕๐๗ ตำบลลำไทร (คลอง ๑๑ ออก) อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี (ธัญบุรี) ออกขายทอดตลาดเอาเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์ หากได้เงินชำระหนี้ไม่ครบ ให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยออกขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้ให้โจทก์จนครบถ้วน

๒. ความเป็นมาโดยสรุป เช่นเดียวกับเรื่องที่หนึ่งและเรื่องที่สอง มีข้อเท็จจริงที่แตกต่าง คือ จำเลยเป็นลูกค้าสินเชื่อของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม จำกัด (มหาชน) ประเภทหนี้กู้ยืมเงิน โดยได้ทำสัญญากู้ยืมเงินกับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม ฯ และได้นำที่ดินโฉนดเลขที่ ๕๖๕๐๗ ตำบลลำไทร (คลอง ๑๑ ออก) อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี (ธัญบุรี) พร้อมสิ่งปลูกสร้าง จำนองเป็นประกันหนี้ หลังจากได้รับเงินกู้ไปแล้ว จำเลยผิดนัดผิดสัญญา มิได้จัดการชำระหนี้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม ฯ เจ้าหนี้ เมื่อมีการโอนสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทเงินทุน ๑๒ แห่ง ซึ่งรวมถึงบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม ฯ ให้แก่บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ และมีการโอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ ให้แก่ธนาคารสหธนาคาร ฯ ซึ่งปัจจุบันคือ ธนาคารไทยธนาคาร ฯ ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ แล้ว จึงมีผลทำให้ธนาคารไทยธนาคาร ฯ โจทก์ ได้รับมาทั้งทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิและหน้าที่ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม ฯ ซึ่งรวมถึง สิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้ที่มีต่อบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ธนสยาม ฯ ด้วย

๓. จำเลยยื่นคำให้การ เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๓ โดยได้แก้ไขเพิ่มเติมและยื่นต่อศาลอีกครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๔ สรุปความว่า จำเลยให้การปฏิเสธ และมีข้อต่อสู้ในประเด็นข้อกฎหมาย เช่นเดียวกับเรื่องที่หนึ่งและเรื่องที่สอง

๔. จำเลยยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๔ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ว่า มีประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญในสองประเด็นใหญ่ เช่นเดียวกับเรื่องที่หนึ่งและเรื่องที่สอง จึงขอให้ศาลรอการพิจารณาคดีนี้ และส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๕. ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ในคราวออกนั่งพิจารณาคดีนี้ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ เห็นว่ากรณีมีเหตุอันสมควรจะส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยชี้ขาดว่า การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจ

เครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๖๗ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญตามที่จำเลยกล่าวอ้างหรือไม่ จึงให้รอการพิจารณาคดี และส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

๖. สำนักงานศาลยุติธรรมมีหนังสือ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๔๔ ส่งข้อโต้แย้งของจำเลยในคดีหมายเลขดำที่ ๘๙๒๖/๒๕๔๓ ของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ประเด็นเช่นเดียวกับเรื่องที่สอง

**สรุปข้อเท็จจริงเรื่องที่สี่**

๑. ธนาคารไทยธนาคาร จำกัด (มหาชน) เป็นโจทก์ ฟ้องนายพิพัฒน์ พูนศิริ ที่ ๑ และนายวีระชัย เอื้อวิไลจิต ที่ ๒ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๔๓ ความผิดฐานผิดสัญญาขายลดตั๋วเงิน และค้ำประกัน ขอให้ศาลพิจารณาและบังคับให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระหนี้ จำนวน ๑,๙๑๕,๐๔๙.๓๒ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑,๓๓๗,๘๘๘.๐๗ บาท นับถัดจากวันฟ้องจนถึงวันชำระเสร็จ

๒. ความเป็นมาโดยสรุป เช่นเดียวกับเรื่องที่หนึ่ง เรื่องที่สอง และเรื่องที่สาม มีข้อเท็จจริงที่แตกต่างกันคือ จำเลยที่ ๑ เป็นผู้เคยค้ากับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ไอเอฟซีที ไฟแนนซ์ จำกัด (มหาชน) โดยได้ทำสัญญาขายตั๋วเงินกับบริษัท ฯ และมีจำเลยที่ ๒ ยอมตนเป็นผู้ค้ำประกัน โดยยอมรับผิดอย่างลูกหนี้ร่วมกับจำเลยที่ ๑ ต่อมาจำเลยที่ ๑ กระทำผิดสัญญากับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ไอเอฟซีที ไฟแนนซ์ ฯ เมื่อมีการโอนสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทเงินทุน ๑๒ แห่ง ซึ่งรวมถึงบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ไอเอฟซีที ไฟแนนซ์ ฯ ให้แก่ บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ และมีการโอนสินทรัพย์และหนี้สินทั้งหมดของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ กรุงไทยธนกิจ ฯ ให้แก่ธนาคารสหธนาคาร ฯ ปัจจุบัน คือ ธนาคารไทยธนาคาร ฯ ตามประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ แล้วจึงมีผลทำให้ธนาคารไทยธนาคาร ฯ โจทก์ ได้รับมาทั้งทรัพย์สิน หนี้สิน สิทธิและหน้าที่ของบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ไอเอฟซีที ไฟแนนซ์ ฯ ซึ่งรวมถึงสิทธิเรียกร้องให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ที่มีต่อบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ไอเอฟซีที ไฟแนนซ์ ฯ ด้วย

๓. จำเลยทั้งสองยื่นคำให้การ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๔๓ แล้วยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การ เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๔๔ และได้แถลงส่งคำให้การฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติมแล้ว เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ สรุปความว่า จำเลยให้การปฏิเสธ และมีข้อต่อสู้ในประเด็นข้อกฎหมายเช่นเดียวกับเรื่องที่หนึ่ง เรื่องที่สอง และเรื่องที่สาม

๔. จำเลยทั้งสองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๔ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ว่ามีประเด็นข้อพิพาทเกี่ยวกับการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญสองประเด็นใหญ่ เช่นเดียวกับเรื่องที่หนึ่ง เรื่องที่สอง และเรื่องที่สาม เป็นกรณีต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงขอให้ศาลรอการพิจารณาคดี และส่งความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

๕. โจทก์ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ ต่อศาลแพ่งกรุงเทพใต้ คัดค้านคำร้องของจำเลยที่ขอให้ศาลรอการพิจารณาคดีและขอให้ส่งสำนวนให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยในข้อกฎหมายดังนี้

๕.๑ ประกาศกระทรวงการคลัง ฉบับลงวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๑ ชอบด้วยกฎหมายและมีผลบังคับใช้ เพราะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจให้โอนกิจการ “สถาบันการเงิน” ประเภทบริษัทเงินทุนไปให้แก่ “สถาบันการเงิน” ประเภทธนาคารพาณิชย์ได้ และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ก็ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ เพราะมาตราดังกล่าว เกิดจากการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ ที่ให้เพิ่มเติมหมวด ๕ ทวิ การควบและโอนกิจการ ตามมาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตรี และมาตรา ๖๗ จัตวา หาได้เป็นผลให้พระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพในเคหสถาน หรือสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล หรือเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ แต่อย่างใดไม่ เพราะการควบและโอนกิจการดังกล่าว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะพิจารณาเห็นชอบได้ ต้องเป็นสถาบันการเงินที่มีฐานะทางการเงินค่อนข้างไม่มั่นคงหากปล่อยให้ดำเนินกิจการต่อไป อาจทำให้เศรษฐกิจของชาติโดยรวมต้องซบเซาลงอีก

๕.๒ มาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และมาตรา ๓๘ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาศัยอำนาจในการออกประกาศกระทรวงการคลังเรื่องให้ความเห็นชอบโครงการรวมกิจการ ฯ นั้น หาได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ แต่อย่างใดไม่ เพราะกฎหมายดังกล่าวไม่กระทบกระเทือนต่อสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของประชาชน กล่าวคือ ลูกค้าของสถาบันการเงินที่รัฐมนตรีมีคำสั่งให้ควบและโอนกิจการสามารถถอนและนำฝาก

สถาบันการเงินอื่นซึ่งตนเชื่อถือได้ หากไม่มีความเชื่อถือบริการของสถาบันการเงินเดิม หรือจะยังคงฝากเงินไว้ดังเดิมก็ได้ หากเห็นว่าสถาบันการเงินเดิมยังมีความมั่นคงดี จึงเห็นได้ว่า ประชาชนมีสิทธิและเสรีภาพในการเลือกใช้บริการของสถาบันการเงินใดก็ได้

๖. ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ในคราวออกนั่งพิจารณาคดีนี้ เมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๔๔ เห็นว่าคดีนี้จำเลยได้ยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยข้อกฎหมายโดยขอให้รอการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราว โดยจำเลยโต้แย้งใน ๒ ประเด็นใหญ่ และเห็นว่าเป็นกรณียังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติดังกล่าว จึงให้ทำหนังสือถึงสำนักงานศาลยุติธรรมเพื่อส่งคำฟ้อง คำให้การ คำร้องของจำเลย คำคัดค้านของโจทก์ และรายงานกระบวนพิจารณา ให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยต่อไป

๗. สำนักงานศาลยุติธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๔๔ ส่งข้อโต้แย้งของจำเลยทั้งสองในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๗๕๐๕/๒๕๔๓ ของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ดังนี้

๗.๑ ประเด็นที่หนึ่ง พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตรี และมาตรา ๖๗ จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่

๗.๒ ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ มาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตรี มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ หรือไม่

**ให้รวมพิจารณาทั้ง ๔ เรื่อง**

มีข้อพิจารณาเปรียบเทียบในเบื้องต้น ระหว่างเรื่องที่หนึ่ง เรื่องที่สอง เรื่องที่สาม และเรื่องที่สี่ จะเห็นได้ว่า ทั้งสี่เรื่องนี้ มีโจทก์รายเดียวกัน คือ ธนาคารไทยธนาคาร ฯ มีจำเลยซ้ำกันทุกคดี (นายวีระชัย เอื้อวิไลจิต) ฟ้องเป็นคดีที่ศาลเดียวกัน คือ ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ฐานความผิดไม่แตกต่างกัน ทนายโจทก์แม้จะหลายคน แต่ทนายความจำเลยเป็นคนเดียวกันทุกคดี คือ นายพจน์ จิรวุฒิกุล วันยื่นคำให้การของจำเลยแม้จะอยู่ในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน คือ เดือนกันยายน พฤศจิกายน และธันวาคม ๒๕๔๓ แต่วันที่จำเลยโต้แย้งว่าบทบัญญัติของกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญอยู่ในช่วงเวลาเดียวกันทุกคดี

คือวันที่ ๔ และวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๔๔ ยกเว้นเรื่องแรกเพียงเรื่องเดียว ที่มีการโต้แย้งในวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๔ จากการตรวจสอบคำโต้แย้งของจำเลยในสามคดีหลัง พบว่า มีการใช้ถ้อยคำสำนวนหรือข้อความเหมือนกับคดีแรก จะปรับเปลี่ยนก็แต่ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับชื่อบุคคล สถานที่ วันเวลา จำนวนเงิน และอื่นๆ เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ดังนั้น ทั้งสี่เรื่องนี้ จึงมีประเด็นข้อโต้แย้งของจำเลยเหมือนกันทุกเรื่อง

ด้วยเหตุที่ทั้งสี่เรื่องนี้มีประเด็นข้อโต้แย้งของจำเลยเหมือนกัน จึงเห็นควรรวมพิจารณาเข้าด้วยกัน ซึ่งที่ประชุมศาลรัฐธรรมนูญให้ความเห็นชอบ

**ข้อกฎหมาย**

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

**มาตรา ๖** รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

**มาตรา ๒๙** การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

**มาตรา ๓๕** บุคคลย่อมมีเสรีภาพในเคหสถาน

บุคคลย่อมได้รับความคุ้มครองในการที่จะอยู่อาศัยและครอบครองเคหสถานโดยปกติสุข การเข้าไปในเคหสถานโดยปราศจากความยินยอมของผู้ครอบครอง หรือการตรวจค้นเคหสถาน จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

**มาตรา ๔๘** สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบมรดกย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

**มาตรา ๕๐** บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณูปโภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาดหรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

**มาตรา ๒๖๔** ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นว่านั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว

**๒. พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ และ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๑**

**มาตรา ๖๗ ทวิ** การควบบริษัทเข้าด้วยกันไม่มีผลเป็นการโอนใบอนุญาตของบริษัทเดิมไปเป็นของบริษัทใหม่

**มาตรา ๖๗ ตรี** การโอนกิจการของบริษัททั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่สถาบันการเงินอื่นต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการโอนกิจการได้ โดยการโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ในกรณีที่เป็นการเข้าไปถือหุ้นในบริษัทอื่นเพื่อโอนกิจการ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจผ่อนผันไม่นำมาตรา ๒๒ (๔) มาใช้บังคับเป็นเวลาไม่เกินห้าปี

**มาตรา ๖๗ จัตวา** ในกรณีที่คณะกรรมการของบริษัทใดมีข้อเสนอจะควบกิจการกับสถาบันการเงินอื่นหรือโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่สถาบันการเงินอื่นเป็นการเร่งด่วน หรือในกรณีตามมาตรา ๒๖ ทวิ ที่คณะกรรมการของบริษัทเสนอโครงการเพื่อแก้ไขฐานะและดำเนินงานโดยการควบกิจการหรือโอนกิจการ หรือในกรณีตามมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๖ ตรี หรือมาตรา ๕๗ ที่คณะกรรมการของบริษัทหรือคณะกรรมการควบคุมเสนอแก้ไขฐานะหรือการดำเนินงานโดยการควบกิจการหรือโอนกิจการ ถ้ารัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่ากรณีดังกล่าวมีความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องควบกิจการหรือโอนกิจการเพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินและประโยชน์ของประชาชน ให้มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาอนุญาตให้ดำเนินการได้โดยจะกำหนดระยะเวลาดำเนินการและเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

ในการดำเนินการตามโครงการที่ได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ถ้าบริษัทหรือสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติดังต่อไปนี้ ให้ได้รับยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี

(๑) มาตรา ๒๓๗ มาตรา ๑๑๑๗ มาตรา ๑๑๘๕ มาตรา ๑๒๒๐ มาตรา ๑๒๒๒ มาตรา ๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๒๕ มาตรา ๑๒๒๖ และมาตรา ๑๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๒) มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๒ มาตรา ๑๐๒ ประกอบกับมาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๗ และมาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) มาตรา ๕๔ (๒) มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ทั้งนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินเนื่องในการควบกิจการหรือการโอนกิจการ

ให้บริษัทและสถาบันการเงินที่ควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการตามวรรคหนึ่ง จัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการ ในการนี้มิให้นำบทกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการของบริษัทหรือสถาบันการเงินนั้นมาใช้บังคับ และให้บริษัทและสถาบันการเงินนั้น งดรับลงทะเบียนการโอนหุ้นเมื่อพ้นเจ็ดวันนับแต่วันมีประกาศอนุญาตให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งจนถึงวันประชุมผู้ถือหุ้น และเรียกประชุมผู้ถือหุ้นโดยจัดส่งหนังสือนัดให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันแต่ต้องไม่เกินสิบสี่วัน ทั้งนี้ ให้โฆษณาคำบอกกล่าวนัดประชุมในหนังสือพิมพ์ไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมด้วย ในการประชุมถ้ามีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วย

ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม ให้ถือว่าการควบกิจการหรือการโอนหรือรับโอนกิจการนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

ห้ามมิให้บุคคลใดฟ้องบริษัทและสถาบันการเงินตามวรรคหนึ่งเป็นคดีล้มละลายในระหว่างการดำเนินการเพื่อควบกิจการหรือโอนกิจการตามที่ได้รับความเห็นชอบตามมาตรานี้

ให้บริษัทและสถาบันการเงินตามวรรคหนึ่งได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีอากรต่าง ๆ บรรดาที่เกิดจากการควบกิจการหรือโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยจะกำหนดเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะรายก็ได้

คณะกรรมการของสถาบันการเงินที่ควบกันแล้วมีสิทธิยื่นขอจดทะเบียนการควบกิจการได้ภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่รัฐมนตรีอนุญาตให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

.....ฯลฯ.....

**๓. พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑**

**มาตรา ๕** ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตรี มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕

“**มาตรา ๓๘ ทวิ** ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ควบกิจการเข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน ไม่มีผลเป็นการโอนใบอนุญาตของธนาคารพาณิชย์เดิมไปเป็นของธนาคารพาณิชย์ใหม่หรือสถาบันการเงิน

**มาตรา ๓๘ ตรี** การโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

เมื่อได้รับความเห็นชอบการโอนกิจการจากรัฐมนตรีแล้ว ให้ดำเนินการการโอนกิจการได้ ทั้งนี้ การโอนสิทธิเรียกร้องในการโอนกิจการนี้ไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของลูกหนี้ที่จะยกข้อต่อสู้ตามมาตรา ๓๐๘ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

**มาตรา ๓๘ จัตวา** ในกรณีที่ธนาคารพาณิชย์ใดมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะควบกิจการกับธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงินหรือโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนที่สำคัญให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของระบบสถาบันการเงิน ให้คณะกรรมการธนาคารพาณิชย์นั้นจัดทำโครงการแสดงรายละเอียดการดำเนินงานเสนอต่อรัฐมนตรี ถ้ารัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคาร

แห่งประเทศไทยเห็นชอบกับโครงการดังกล่าว ให้รัฐมนตรีประกาศการให้ความเห็นชอบในราชกิจจานุเบกษา ทั้งนี้ ในประกาศดังกล่าวจะกำหนดระยะเวลาดำเนินการและเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

ในการดำเนินการตามโครงการที่ได้รับความเห็นชอบตามวรรคหนึ่ง ถ้าธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับบทบัญญัติดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นมิให้นำบทบัญญัติดังกล่าวมาใช้บังคับ แล้วแต่กรณี

(๑) มาตรา ๒๓๗ มาตรา ๑๑๑๗ มาตรา ๑๑๘๕ มาตรา ๑๒๒๐ มาตรา ๑๒๒๒ มาตรา ๑๒๒๔ มาตรา ๑๒๒๕ มาตรา ๑๒๒๖ และมาตรา ๑๒๔๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๒) มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๒ มาตรา ๑๐๒ ประกอบกับมาตรา ๓๓ วรรคสอง มาตรา ๑๓๗ มาตรา ๑๓๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๐ มาตรา ๑๔๑ มาตรา ๑๔๗ และมาตรา ๑๔๘ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕

(๓) มาตรา ๕๔ (๒) มาตรา ๑๑๔ และมาตรา ๑๑๕ แห่งพระราชบัญญัติล้มละลาย พุทธศักราช ๒๔๘๓ ทั้งนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับการโอนทรัพย์สินหรือการกระทำใด ๆ เกี่ยวกับทรัพย์สินเนื่องในการควบกิจการหรือโอนกิจการ

ในกรณีที่มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่บุคคลใดในการดำเนินการตามวรรคสอง ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการต้องร่วมกันรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นนั้น

**มาตรา ๓๘ เบญจ** เมื่อได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๘ จัตวาแล้ว ให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินที่จะควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการ จัดให้มีการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อพิจารณาการควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการ ในการนี้มิให้นำบทกฎหมายเกี่ยวกับการประชุมผู้ถือหุ้นเพื่อควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินนั้นมาใช้บังคับ และให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินนั้นงดรับลงทะเบียนการโอนหุ้น เมื่อพ้นเจ็ดวันนับแต่วันที่มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๘ จัตวา จนถึงวันประชุมผู้ถือหุ้น และเรียกประชุมผู้ถือหุ้นโดยจัดส่งหนังสือนัดให้ผู้ถือหุ้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน แต่ต้องไม่เกินสิบสี่วัน ทั้งนี้ ให้โฆษณาคำบอกกล่าวนัดประชุมในระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์และโฆษณาในหนังสือพิมพ์รายวันที่แพร่หลายอย่างน้อยหนึ่งฉบับเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสามวันก่อนวันประชุมด้วย ในการประชุมถ้ามีคะแนนเสียงเห็นชอบด้วยไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนเสียงของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุม ให้ถือว่าการควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมาย

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจมีหุ้นในธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินใดไม่ต่ำกว่าร้อยละเก้าสิบ เมื่อได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๘ จัตวา แล้ว ให้ถือว่าการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีเป็นมติของที่ประชุมผู้ถือหุ้น และการควบกิจการหรือโอนหรือรับโอนกิจการนั้นเป็นการชอบด้วยกฎหมายโดยไม่ต้องดำเนินการตามวรรคหนึ่ง

ห้ามมิให้บุคคลใดฟ้องธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินตามมาตรา ๓๘ จัตวา เป็นคดีล้มละลายในระหว่างการดำเนินการเพื่อควบกิจการหรือโอนกิจการตามที่ได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๘ จัตวา

ให้ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินตามมาตรา ๓๘ จัตวา ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมและภาษีอากรต่างๆ บรรดาที่เกิดจากการควบกิจการหรือการโอนกิจการทั้งหมดหรือบางส่วนตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาโดยจะกำหนดเป็นการทั่วไปหรือเป็นการเฉพาะรายก็ได้

คณะกรรมการของสถาบันการเงินที่ควบกันแล้วมีสิทธิยื่นขอจดทะเบียนการควบกิจการได้ภายในสิบสี่วันนับแต่วันที่ได้มีประกาศการให้ความเห็นชอบของรัฐมนตรีตามมาตรา ๓๘ จัตวา

**มาตรา ๓๘ ฉ** ในการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน หากมีการโอนสินทรัพย์ที่มีหลักประกันอย่างอื่นที่มิใช่สิทธิจำนอง สิทธิจำนำ หรือสิทธิอันเกิดขึ้นแต่การค้ำประกัน ให้หลักประกันนั้นตกแก่ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการ แล้วแต่กรณี

**มาตรา ๓๘ สัตต** ในการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกันหรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินหรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่น หรือสถาบันการเงิน ถ้ามีการฟ้องบังคับสิทธิเรียกร้องเป็นคดีอยู่ในศาล ให้ธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินที่ควบกันหรือที่รับโอนกิจการ แล้วแต่กรณี เข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนในคดีดังกล่าว และอาจนำพยานหลักฐานใหม่มาแสดงคัดค้านเอกสารที่ได้ยื่นไว้แล้ว ถามค้านพยานที่สืบมาแล้ว และคัดค้านพยานหลักฐานที่ได้สืบไปแล้วได้ และในกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษาบังคับตามสิทธิเรียกร้องนั้นแล้ว ก็ให้เข้าสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษานั้น”

**ประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย**

ประเด็นที่ ๑ การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่

ประเด็นที่ ๒ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประเด็นที่ ๓ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่เพิ่มมาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตรี และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ หรือไม่

ประเด็นที่ ๔ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่เพิ่มมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตรี มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ หรือไม่

**ข้อพิจารณาและคำวินิจฉัย**

มีความเห็นในประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยทั้ง ๔ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่

กระบวนการตราพระราชกำหนด นั้น รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในหมวด ๗ คณะรัฐมนตรี มาตรา ๒๑๘ ว่า พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชกำหนดให้ใช้บังคับดังเช่นพระราชบัญญัติก็ได้ ในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ โดยให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ และในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไปให้คณะรัฐมนตรีเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาโดยไม่ชักช้า ส่วนการคัดค้านว่าพระราชกำหนดใดไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง นั้น เป็นสิทธิของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ที่จะเข้าชื่อกันโดยมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ในแต่ละสภา เพื่อเสนอความเห็นต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก และให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ส่งความเห็นนั้นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙

เห็นได้ว่า การโต้แย้งเกี่ยวกับกระบวนการตราพระราชกำหนด นั้น รัฐธรรมนูญให้สิทธิเฉพาะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเท่านั้น ส่วนกรณีของมาตรา ๒๖๔ ที่ผู้ร้อง (จำเลยในคดีทั้งสี่) ใช้เป็นช่องทางโต้แย้ง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นเรื่องของการให้สิทธิโต้แย้งว่า “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเท่านั้น มิได้ให้สิทธิโต้แย้งว่า “กระบวนการตรากฎหมาย” ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแต่ประการใด จึงไม่เป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยได้ ซึ่งศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำสั่งให้ยกคำร้องในกรณีนี้มาแล้ว เช่น คำสั่งเรื่องพิจารณาที่ ๗๖/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๔๕

ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำต้องวินิจฉัยคำร้องในประเด็นนี้

ประเด็นที่สอง พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๖๗ จัตวา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่

ประเด็นนี้ ผู้ร้องไม่ระบุให้ชัดเจนว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ มาตรา ๖๗ จัตวา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตราใด อันต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๖๔ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยได้ และศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำสั่งไม่รับไว้ดำเนินการมาแล้ว เช่น คำสั่งเรื่องพิจารณาที่ ๗๒/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๔๓

ดังนั้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่จำต้องวินิจฉัยคำร้องในประเด็นที่สองนี้

ประเด็นที่สาม พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่เพิ่มมาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตรี และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ หรือไม่

ประเด็นนี้ ผู้ร้องมิได้ระบุว่า บทบัญญัติมาตราใด ของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เมื่อพิจารณาคำร้องที่เห็นว่า “พระราชกำหนดทั้งสองฉบับดังกล่าวขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙” และขอความเห็นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า “กฎหมาย บทบัญญัติแห่งกฎหมาย และการตรากฎหมายดังกล่าว ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่” จึงเห็นได้ว่า สำหรับประเด็นที่สามนี้ (รวมทั้งประเด็นที่สี่ด้วย) ผู้ร้องหมายถึงพระราชกำหนด ฯ ทั้งฉบับ แต่ถ้าพิจารณาข้อความที่ว่า “ที่เพิ่ม

มาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตรี และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ" ก็จะอนุมานได้ว่า หมายถึง มาตรา ๔ ของพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ ประกอบกับพระราชกำหนดฉบับดังกล่าว ซึ่งมีเพียง ๕ มาตรา มีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้สถาบันการเงินดำเนินการควบกิจการหรือโอนกิจการ เพื่อฟื้นฟูฐานะและสร้างความมั่นคงแก่ระบบสถาบันการเงินและคุ้มครองประโยชน์ของประชาชน โดยมีสาระสำคัญอยู่ในมาตรา ๔ นั่นเอง

ด้วยเหตุนี้ หากจะให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญสามารถพิจารณาวินิจฉัยได้ ก็ต้องปรับประเด็นเสียใหม่ว่า **พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ หรือไม่**

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้" วรรคสอง บัญญัติว่า "กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย" และวรรคสาม บัญญัติว่า "บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม"

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ บัญญัติว่า "ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๕ ทวิ การควบกิจการและการโอนกิจการ มาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตรี และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒"

โดยที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๓๕ ว่า "ในวาระเริ่มแรก มิให้นำบทบัญญัติดังต่อไปนี้ มาใช้บังคับกับกรณีต่าง ๆ ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้ (๑) มิให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๙ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับกับกฎหมายที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ หรือที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้วก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ แต่เมื่อมีการตรากฎหมายในเรื่องดังกล่าวขึ้นใหม่หรือมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายดังกล่าว การดำเนินการนั้นต้องเป็นไปตามมาตรา ๒๙ ทั้งนี้ให้นำไปใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติของกฎหมายด้วย โดยอนุโลม"

ปรากฏว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๔๐ ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ (วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ ) จึงต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๓๕ (๑) ไม่ต้องนำบทบัญญัติ มาตรา ๒๕ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญมาใช้บังคับ

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ ซึ่งให้เพิ่มความเป็นหมวด ๕ ทวิ การควบกิจการและการโอนกิจการ มาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตรี และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ จึงไม่ต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรา (หมายถึงรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ที่ผู้ร้องอ้าง) ตามบทบังคับของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสอง เพราะเป็นไปตามข้อยกเว้นของบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๓๕ (๑)

ดังนั้น พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ ที่เพิ่มมาตรา ๖๗ ทวิ มาตรา ๖๗ ตรี และมาตรา ๖๗ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

ประเด็นที่สี่ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่เพิ่มมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตรี มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่

เช่นเดียวกับประเด็นที่สาม ประเด็นที่สี่นี้ หากจะให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เพื่อศาลรัฐธรรมนูญสามารถพิจารณาวินิจฉัยได้ ต้องปรับประเด็นเสียใหม่ว่า **พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ หรือไม่**

กรณีพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ นั้น มาตรา ๓ บัญญัติว่า “ให้เพิ่มความต่อไปนี้ เป็นมาตรา ๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕” “มาตรา ๓ ทวิ พระราชบัญญัตินี้เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการจำกัดเสรีภาพในเคหสถาน สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ ซึ่งตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง มาตรา ๔๘ และ

มาตรา ๕๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย” โดยที่พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ ฯ ฉบับนี้ เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิมที่มีผลใช้บังคับอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ได้แก่ พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ โดยพระราชกำหนดดังกล่าว มาตรา ๓ ได้บัญญัติให้เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งเป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ ตามเงื่อนไขของบทเฉพาะกาล มาตรา ๓๓๕ (๑) แล้ว กรณีนี้ เทียบเคียงได้กับคำวินิจฉัยที่ ๙ - ๑๐/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๔ ซึ่งวินิจฉัยว่า “พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่เพิ่มความเป็นมาตรา ๓ ทวิ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙”

ส่วนพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตรี มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕” โดยสาระสำคัญของบทบัญญัติที่เพิ่มทั้ง ๖ มาตราดังกล่าวเป็นเรื่องเกี่ยวกับการควบกิจการของธนาคารพาณิชย์เข้าด้วยกัน หรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงิน หรือโอนกิจการของธนาคารพาณิชย์ให้แก่ธนาคารพาณิชย์อื่นหรือสถาบันการเงิน ดังมีเหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ว่า “โดยที่การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์เพื่อให้เกิดความมั่นคงและเข้มแข็ง จำเป็นต้องให้ธนาคารพาณิชย์สามารถควบกิจการเข้าด้วยกัน หรือควบกิจการเข้ากับสถาบันการเงินอื่น หรือโอนกิจการระหว่างกันหรือสถาบันการเงินอื่นได้ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว”

เห็นได้ว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ ตราขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับฐานะหรือการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ เป็นกฎหมายที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคารไม่ได้มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง และได้ระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตราไว้ด้วย เป็นการดำเนินการซึ่งเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ แล้ว โดยบทบัญญัติมาตรา ๕ ของพระราชกำหนดฉบับนี้ที่ให้เพิ่มความเป็นมาตราต่าง ๆ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ รวม ๖ มาตราก็มิได้มีข้อความใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ แต่อย่างใด

ดังนั้น พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ที่เพิ่มมาตรา ๓๘ ทวิ มาตรา ๓๘ ตรี มาตรา ๓๘ จัตวา มาตรา ๓๘ เบญจ มาตรา ๓๘ ฉ และมาตรา ๓๘ สัตต แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙

นายผัน จันทรปาน
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ